

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref./deres dato:

/

Vår ref.:

2007/329/JOME

Arkivkode:

K12

Dato:

15.11.2007

Uttalelse - utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner - marka

Innledning

Rælingen kommune har mottatt forslaget til ny markalov og vil benytte anledningen til komme med noen innspill.

Marka i Rælingen

Rælingen kommune er noe skeptisk til at markagrensen skal bestemmes etter at loven er vedtatt. Det er vanskelig å kunne mene noe om en lov når man ikke vet hvor den vil gjelde. Dette påvirker kommunens ståsted i forbindelse med flere av de konkrete punktene som er kommentert nedenfor. Vi oppfordrer derfor departementet til å ta hensyn til omfanget av lovens bestemmelser når grensen senere skal fastsettes.

Selv om grensespørsmålet ikke er direkte berørt av denne høringsrunden ønsker Rælingen kommune å fremme noen synspunkter om dette.

Endring av markagrensen var inne i vurderingene i forbindelse med kommuneplanrevisjonen til Rælingen i en tidlig fase av arbeidet. I forbindelse med utlegging av planen til offentlig ettersyn 1.3.2006 ble det vedtatt at markagrensen ikke skulle endres og omdisponering av området Rælingsåsen (LNF-område) ble tilsvarende tatt ut av planen. Det ble i den forbindelse under kommunestyrets behandling vedtaksført at det skal utarbeides nødvendig konsekvensutredning knyttet til eventuell fremtidig justering av markagrensen i Rælingen ved neste rullering av kommuneplanen.

I regi av "Samarbeidsrådet for nedre Romerike" (SNR) er det ferdigstilt et prosjekt som kalles "Fremtidsperspektiver" som omhandler langsiktige perspektiver for areal- og transportutviklingen på Nedre Romerike. Prosjektet gir noen anbefalinger om blant annet regionalt utbyggingsmønster og hvordan veksten kan styres og fordeles i regionen. Det er tatt utgangspunkt i høye vekstprognoser for befolkningsutviklingen mot 2050 og en målsetting om en bærekraftig byutvikling. Rælingsåsen har vært et av de områdene som er omhandlet i arbeidet. Prosjektet planlegges videreført i en eller annen form, eventuelt som strategidokument eller som en fylkesdelplan. Intensjonen er at prosjektet skal gi føringer til de enkelte kommunenes videre planlegging.

På nåværende tidspunkt er markagrensen ikke tema i kommunen i forhold til boligutbygging, men vil bli aktuelt å ta opp igjen ved neste kommuneplanrevisjon og også eventuelt i

forbindelse med regionalt planarbeid knyttet til langsiktig arealbruk (i regi av SNR og/eller Akershus fylkeskommune).

Rælingen kommune vil varsle at justering av markagrensen imidlertid er et tema i forhold til videre utvikling av idrett/friluftsliv i kommunen. Kommunen er i startfasen av et arbeid med kommunedelplan for Fjerdingbyområdet og etter hvert også reguleringsplan for Marikollen idrettspark. Marikollen idrettspark planlegges videreutviklet og muligens utvidet, spesielt mht aktiviteter for vinteridrett. Traseer til hoppbakker, utvidet alpinbakke og endrede traseer for lysløypene vil være blant de formål det skal sees på. Området har også et potensial i regional sammenheng og vil bli tatt opp i blant annet SNR. Planområdet til reguleringsplanen vil kunne gå utenfor friområde avsatt i kommuneplanen og inn i marka. Dette vil fremkomme nærmere i varsel om planoppstart.

Rælingen kommune viser også til sin høringsuttalelse den 31.5.07 til rikspolitisk bestemmelse for naturområder i Oslo og nærliggende kommuner. Til § 4 ble det foreslått en tilføyelse vedrørende unntak.

Det bør være mulig å vurdere tiltak i form av teknisk infrastruktur som er nødvendig i forbindelse med utbyggingsformål.

Rælingen kommune forventer at det vil bli en nærmere dialog og prosess når grensespørsmålet aktualiseres. Det signaliseres egen høring når den konkrete grensedragningen skal gjøres. Kommunen vil da komme tilbake med en utdypende uttalelse til grensespørsmålet.

Til de konkrete paragrafer har kommunen følgende synspunkter.

§ 4 Forbud mot bygge- og anleggstiltak, planlegging m.v.

Kommunen registrerer at det i forslaget legges opp til at markaområdene skal være LNF områder gjennom lovregulering. Det er videre vist til de utfyllende bestemmelsene i plan og bygningslovens § 20-6. Det er videre i siste ledd sagt at det bare kan fremmes reguleringsplaner som fremgår av §§ 5, 6 og 7. Rælingen kommune er noe usikker på hva som er departementets mening. Det synes som dette er en ytterligere begrensning i forhold til de nevnte paragrafene. Kommunen mener at ikke alle formålene som naturlig omfattes av de nevnte paragrafene kan kombineres med LNF formål i kommuneplanen. Det vises her til Miljøverndepartementets egen veileder til kommuneplanens arealdel T1382. I Rælingen er det spesielt to eksisterende idrettsanlegg som vil bli omfattet av loven, hvor dette spørsmålet er problematisk. Marikollen alpinanlegg og Fellemyra skytebane kan vanskelig kombineres med LNF formålet. Det finnes også innenfor markagrensen diverse kommunaltekniske anlegg der LNF formålet blir problematisk. Kravet om at Marka skal reguleres til LNF vil etter kommunens syn ytterligere avgrense mulighetene som er gitt i de nevnte paragrafene.

Det er foreslått et generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak innenfor markagrensen. Unntak fra dette er landbruk, naturvern og friluftsliv. Grensene for hva som anses for landbruksvirksomhet er omtalt i veileder T-1443. Det er imidlertid misvisende når høringsutkastet beskriver at tiltak som hestesenter, rideanlegg blir stengt etter markaloven. Rælingen kommune vil peke på at det kun er de store anlegg innen hestesport som det er snakk om å forby.

Rælingen kommune vil også peke på aktivitet som ikke trenger avklaring etter plan- og bygningsloven, men som likevel bør vurderes. Paintballaktivitet krever ikke anlegg i utgangspunktet. Den nye loven bør avklare hvordan slik aktivitet skal styres. Likeledes er

lavvoer utgangspunkt for større arrangement (noen ganger med tilknyttet underholdning på stedet - leirdueskyting).

§ 5 Idrettsanlegg

Rælingen mener at definisjonen på hvilke idrettsanlegg som kan bygges i marka er for vag. Kommunen mener at det er viktig å sikre at også andre friluftaktiviteter enn de som tradisjonelt har blitt forbundet med marka får en plass. Kommunen viser her igjen til Marikollen alpinanlegg. Anlegget ligger i dag utenfor Marka, men en hver utvidelse av anlegget må nødvendigvis skje inn i Marka, hvis dagens markagrense opprettholdes. Det er kommunens syn at anlegget i dag fremmer formålet med loven ved å gi adgang for folk til å utøve alpinsport i sitt nærområde. Anlegget er lite og vil ikke være aktuelt for nasjonale eller internasjonale konkurranser men gir et tilbud til barn og unge i kommunen og i nærområdet Lørenskog og Skedsmo som ellers ville måtte reise langt for å kunne utøve aktiviteten. Vi viser her ellers til vår kommentar til § 4 og spørsmålet om LNF

Videre sier paragrafen at det ikke er tillatt med etablering av støyende idrettsaktiviteter. Rælingen kommune ønsker at det klargjøres nærmere. Skytebaner som i dag ligger i Marka må kunne fortsatt brukes og det må være anledning til å oppruste og modernisere slike anlegg. Rælingen kommune ønsker å utarbeide en reguleringsplan for dette anlegget bla. for å kunne regulere aktiviteten for å minske konflikter. For eksempel ved å fastsette skytetider. Et slikt reguleringsarbeid vil neppe være forenlig med lovforslaget slik det framstår og kommunen mister et verktøy for å regulere virksomheten. Det er pr i dag stor mangel på skytebaner i Oslo området og det er vanskelig å tenke seg at det vil være aktuelt å plassere utenfor Marka da det vil skape store konflikter for beboere i området.

§ 6 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyer, inngrepstillatelse m.v.

Det er viktig at rådighetsinnskrenkning for grunneier blir erstattet.

Ridning er en type aktivitet som flere av gårdene i omlandet rundt Marka driver som næring. Denne type næring bruker mye av Marka som turmål. I visse områder betyr denne friluftsinnteressen en konflikt med andre typer friluftsbuk og andre grunneieres syn på hva som kan skje på deres eiendom. Rælingen kommune mener det bør kunne legges til rette for egne ridentier.

§ 7 Offentlig infrastruktur (veier, kraftproduksjonsanlegg, dammer vannforsyningsytmer, kraftledninger mv).

Rælingen kommune er kritisk til at det skal ligge et forbud mot etablering og utvidelse av offentlig infrastruktur i Marka. Kommunen mener det må være tilstrekkelig med krav til utarbeidelse av reguleringsplan etter plan- og bygningslovens regler. Slik markagrensen i dag er definert vil det bli vanskelig å etablere nødvendig infrastruktur. I Rælingen er Marka de områdene som ligger i høyden og det er vanskelig å etablere høydebasseng om det ikke kan legges i Marka. Alternativet vil da, for å få tilstrekkelig høyde, å etablere vanntårn. Kommunen mener vanntårn vil være en dårlig løsning både økonomisk og estetisk. Kommunen er klar over at det i lovteksten er lagt opp til at det fra departementet kan gis dispensasjoner, men mener at det når det slik som med vannforsyningsanlegg er nødvendig å legge anlegget i marka ikke er riktig å lage et system som legger opp til at det påregnes at det skal gis mange dispensasjoner.

§ 8 Motorferdsel

Rælingen kommune stiller seg bak en innskjerping av reglene for motorferdsel i utmark. Kommunene mener det er uheldig at det ikke er åpnet for kjøring for vedlikehold av private hytter. Det er et betydelig antall private hytter i Marka og det vil måtte søkes om dispensasjon hver gang, noe kommunen finner unødvendig og ikke i tråd med prinsippene bak dispensasjoner. Når det gjelder trafikken på private veger er det viktig å presisere at det finnes private veger som fører fram til anlegg som for eksempel skytebaner. Kommunen tar det for gitt at departementet ikke har til hensikt å stenge slike veger, eller tvinge kommunen til å overta vegene.

§ 10 Dispensasjon

Kommunen viser til momentene som er drøftet ovenfor. Kommunen mener at det skal ligge strenge vilkår til grunn for en dispensasjon, det er derfor viktig at bestemmelsene ikke utformes på en slik måte at det vil måtte bli gitt et stort antall dispensasjoner.

§ 11 Klage mv.

Kommunen støtter at Fylkesmannen i Oslo og Akershus blir klageinstans. Dette vil sikre en likebehandling av markasaker. Ideelt sett bør ankesaker legges til et regionalt folkevalgt nivå, men da Marka er fordelt på flere fylkeskommuner, synes hensynet til likebehandling og samordning veier tyngre.

§ 12 Særskilt vern

Områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet, kan vernes som friluftslivsområde. Vurdering av hva som kan vernes, skjer etter en helhetsvurdering av områdets kvaliteter. Rælingen kommune mener det bør være en kost/nytte analyse over vurderingene slik at skogbruksforhold tas opp i sin fulle bredde.

Der det legges opp til begrensninger på skogsdrift, bør det likevel etableres en kontakt til grunneier som har til hensikt først å lage en avtale om en bestemt type skjøtsel før verving skjer. For eksempel om området krever forsiktig uttak av skog, bør det kunne gis kompensasjon og/eller et tilskudd for å få dette til. Landbrukskontoret i kommunen bør opprette en megling mellom de som har kompetanse på dette arbeidet og den grunneier som er berørt.

Rælingen kommune vil peke på at midlertidig vern bør kompenseres. Det har vært mange konflikter knyttet til midlertidig vern etter naturvernloven.

Noen friluftsområder er også lite egnet for vern fordi det i friluftsområder er bred enighet om å skape mest mulig variasjon ved skjøtsel. Skjøtsel er vanskelig å håndtere i erstatningssammenheng. Rælingen kommune mener mange viktige friluftsområder kan sikres på en mer positiv måte gjennom eksisterende ordning med tilskudd til miljøtiltak i skog eller som miljøtiltak i skogfundsordningen. Vurdering av friluftsområder for vern har mange flere fasetter enn vern etter naturvernloven, og bør etter vårt syn konkretiseres. Er det hensiktsmessig med vern i store sammenhengende områder, og hvilket vern er ønskelig i ”friluftslivets nøkkelbiotoper” som ikke kan løses i avtale med grunneier?

Lovgiver bør også se på muligheten av et regelverk som gir grunneier et visst fortrinn ved skjøtelsoppgaver på egen eiendom. Dette vil senke konfliktnivået, og bidra til at eierskap og inntektsgrunnlag til en viss grad kan videreføres i et vernet friluftsområde.

§ 15 Rådet for markasaker (Markarådet)

Kommunen støtter opprettelse av et Råd for markasaker. Og forventer at departementet om et slikt råd opprettes tar tilstrekkelig høyde for at sammensetningen skal gjenspeile ”flerbruksperspektivet”

Avsluttende bemerkninger

Rælingen kommunen vil til slutt få bemerke at det viktigste med denne loven ikke er utformingen av enkeltparagrafer, men lovens betydning for arealdisponeringen i hovedstadsregionen etter at grensespørsmålet er endelig fastlagt.

Rælingen kommune savner en sentral gjennomgang av behovet for arealer i denne regionen i årene framover. Regionen merker allerede et meget sterkt utbyggingspress og det må avsettes store arealer til dette i årene som kommer. Vernet av marka er viktig, både for å ta vare på naturen og legge til rette for friluftsliv, men kommunen mener også at det er andre hensyn som er viktige, blant annet jordvern, klima og transportbehov. Ved å vedta et strengt lovregulert vern av markaområdene økes presset andre steder. Allerede i dag er presset mot dyrket mark i området svært stort, og økende. Dette selv om landbruksdepartementet ønsker å senke omdisponeringstakten av dyrket areal. Vi ser også at bosetningsmønsteret endrer seg på en måte som øker transportbehovet, stikk i strid med vedtatte mål og rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging.

Markagrensen slik den ligger i dag ble tegnet i 1986 og ble tegnet med utgangspunkt i det antatte arealbehovet i regionen den gangen. Dette er nå 20 år siden og Rælingen kommune vil oppfordre departementet til å legge vekt på også andre forhold enn friluftsliv når markagrensen og arealdisponeringen i hovedstadregionen skal fastsettes. Dette er viktig også for at loven skal overleve over tid. En lov som ikke har tatt høyde for de endringene samfunnet gjennomgår kan ikke forventes å overleve på sikt.

Uttalelsen ble behandlet på Formannskapetets møte den 12.11.07 og enstemmig vedtatt.

Med hilsen

John Hage
plan- og bygningsjef

Jostein Meisdalen
arealplanlegger